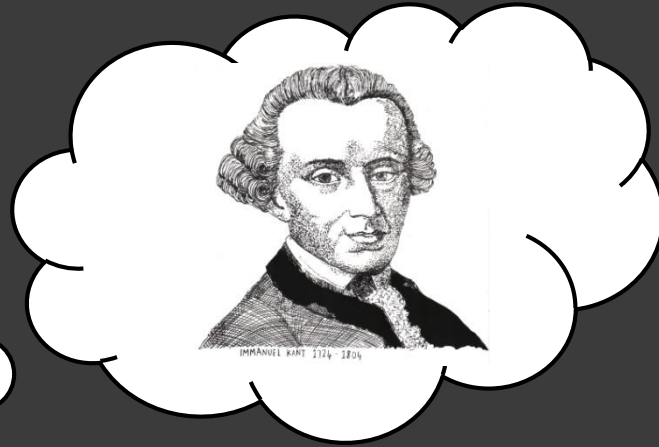

Adam Doležal

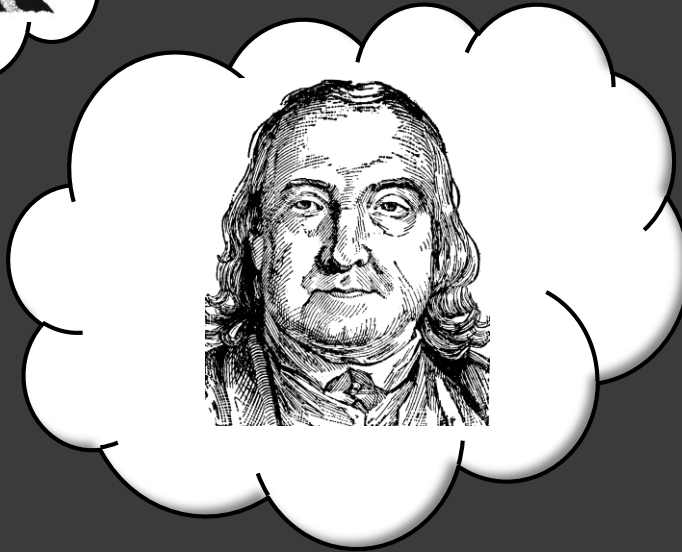
Ústav státu a práva AV ČR

**ZVÍŘE JAKO
SUBJEKT
PŘIROZENÝCH PRÁV**

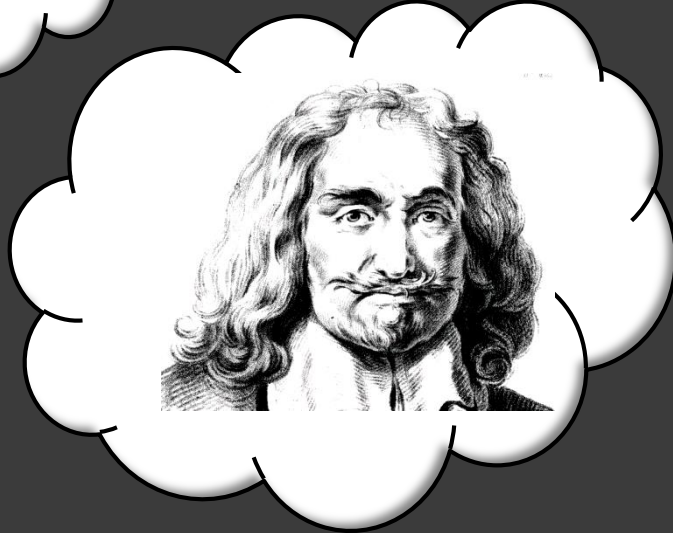
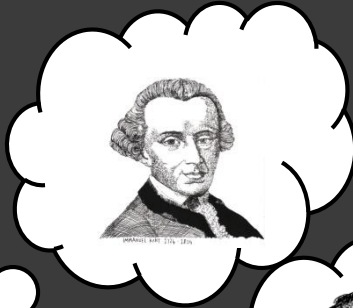
IMMANUEL KANT:

„Jednej vždy tak, aby se maxima tvé vůle mohla stát principem všeobecného zákonodárství.“

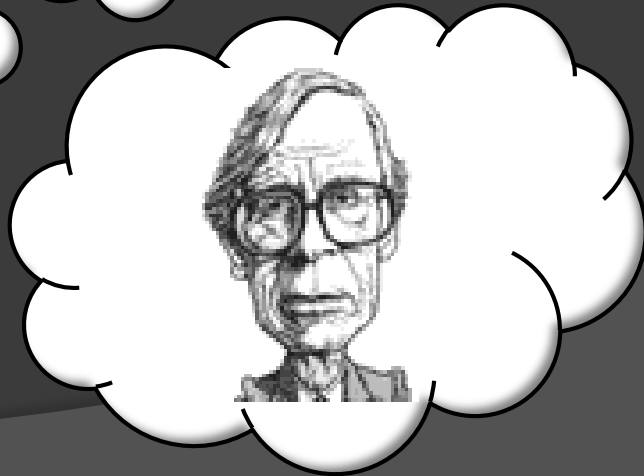
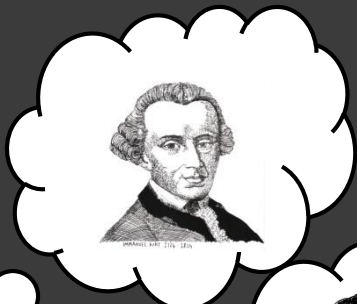

JEREMY BENTHAM:

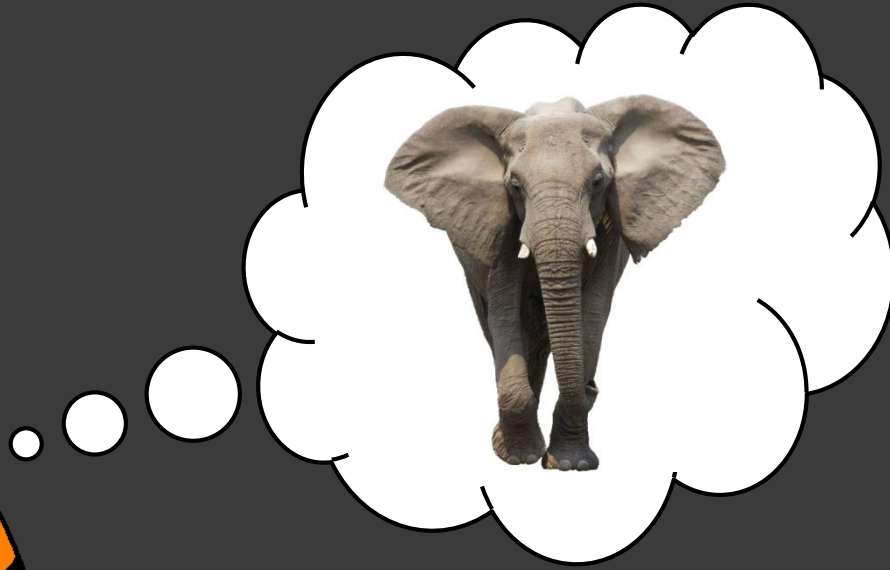
„Příroda postavila lidstvo pod nadvládu dvou suverénních vládců, bolesti a požitku. Jen oni nám ukazují, co máme dělat, a stejně tak určují, co budeme dělat.“

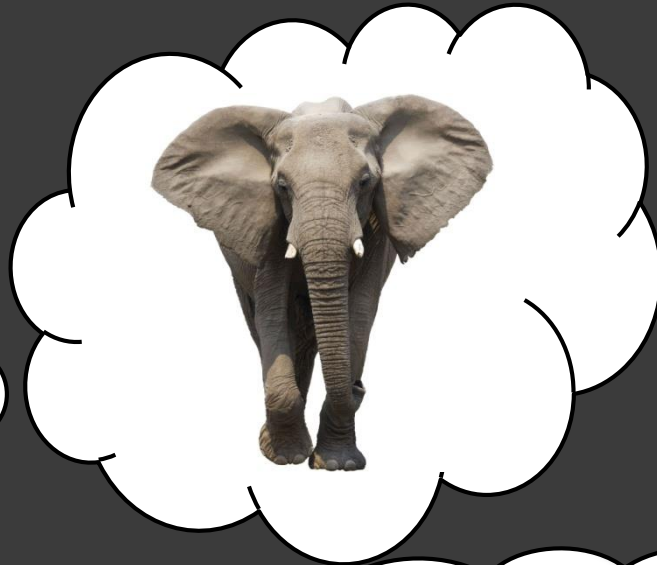

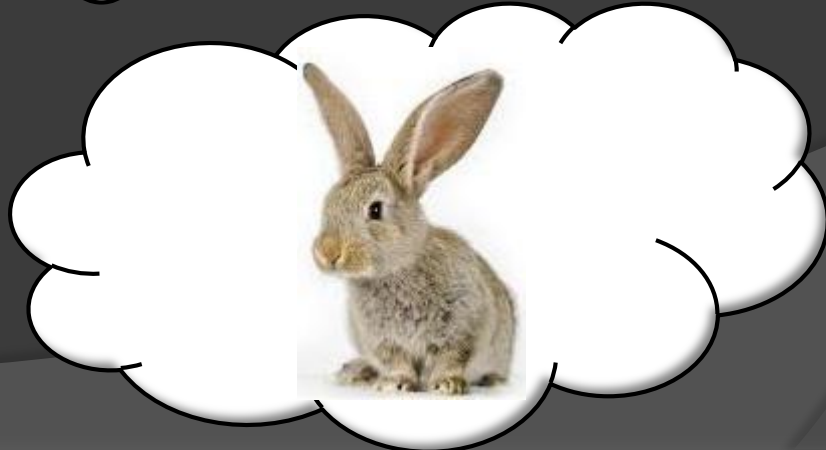
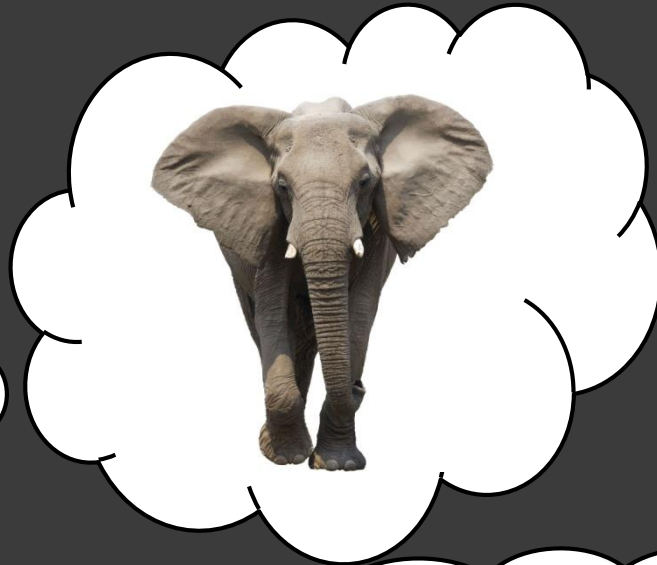
THOMAS HOBBS:
„*Bellum omnium contra omnes.*“

JOHN RAWLS:
„Závoj
nevědomí.“

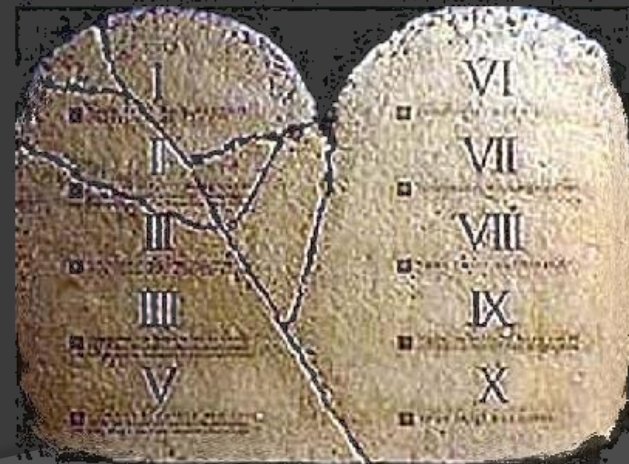

- ⦿ Morální subjekt – tradičně vnímán člověk jako racionální bytost
- ⦿ Praktický rozum (normativní rozvažování) nebývá přikládáno jiným entitám
- ⦿ Autenticita a autonomie morálního rozhodování

Změna etického diskursu

- ◎ 1. přesun od morálky povinností k morálce přirozených práv (křesťanství, Kant, Mill, 2. sv. válka)
 - V etice povinnosti není prostor pro chápání morálního subjektu jinak než jako toho, kdo plní morální povinnosti

● 2. přehodnocování dominance antropocentrického principu v etických teoriích (Darwin, Bentham, Singer)

- evolucionismus
- kladení důrazu na bolest, princip rovnosti a kritika speciesmu

Koncepce morálního statutu zvířete

- ⊙ Descartes – mechanický náhled na zvíře
- ⊙ Kant – nepřímá povinnost jednání
- ⊙ Bentham – zárodek nového diskursu, nová otázka
- ⊙ Singer – preferenční utilitarismus
- ⊙ Regan – absolutní práva zvířete jako morálního „subjektu života“ – morální nárok neubližovat je spojen s morálním právem
- ⊙ Cohen – zvíře nemá morální status

Shrnutí

- ◉ Subjekt přirozených práv – historicky člověk (morální subjekt x morální status)
- ◉ otázky =)
 - Funkcionální pojetí
 - Ontologické pojetí

Právní subjektivita

- ⦿ 1. člověk, fyzická osoba (právnícká osoba) – nositel práv a povinností, způsobilost k právnímu jednání, pokud není, musí být omezena /potencialita právního jednání/
- ⦿ 2. bod přičitatelnosti
- ⦿ 3. předmět ochrany, jsou mu zaručena práva
- ⦿ Problematika povinnosti a odpovědnosti

Problémy v diskusi o zvířatech

1. Problém analogie

- ⊙ uznání druhého jako subjektu – analogie - *„je takový, jaký jsem já, je to jiné já“*
- ⊙ Problém subjektu u zvířat – analogie? Jeho vnímání je odlišné a nepoznateľné
- ⊙ Bolest – analogické chápání utrpení !
- ⊙ z analogie chápání druhého vycházejí i kontraktuální teorie v právu – co bychom si přáli + prvek rovnosti

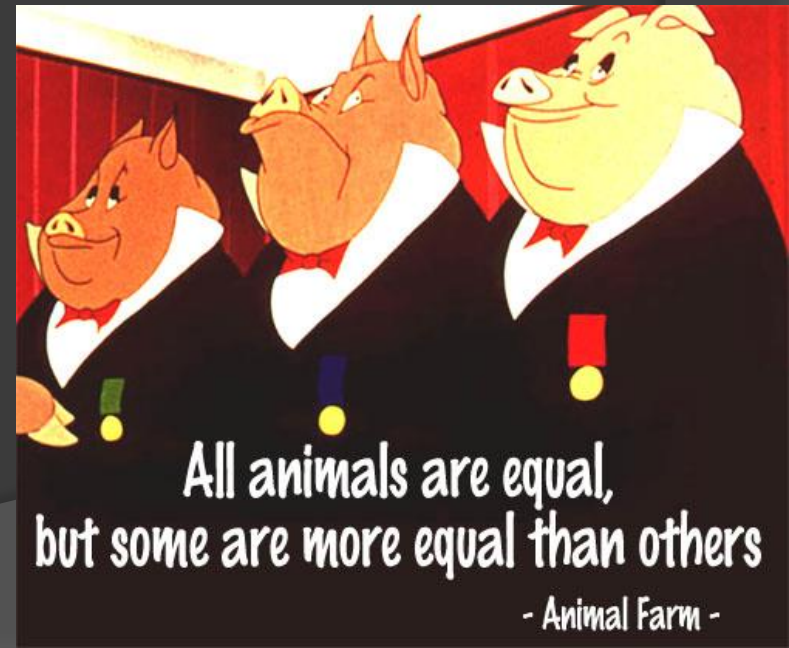
Problémy v diskusi o zvířatech

2. Problém lidského diskursu

- ⊙ Lidský diskurs – lidé tvoří, lidé poznávají, lidé přiznávají práva...
- ⊙ Rovné postavení je iluzorní (zdravotní péče)
- ⊙ Lidstvo si připisuje výlučné schopnosti morálního úsudku (správně či nesprávně), a vytváří právní řád
- ⊙ Wise – více práv přiznáváme zvířatům, které jsou nám morfologicky i jednáním podobné
- ⊙ Dominance druhu (teorie sobeckého genu)

Závěr

- Právní subjektivita? Ale jaká práva? Bez povinností a odpovědnosti? Vhodnější se jeví specifický institut ochrany zvířat
- Cíl – omezit bolest, změnit diskurs z věci na specifický objekt hodný ochrany
- Člověk je živočich, je si s ostatními roven – ale tvoří a interpretuje právo => je si o něco rovnější ...

„Tohle je, chlapče, mozek.
Ten dělá s lidmi hrozné věci.“